

ACTIONS FOR THE
CONSERVATION OF
COASTAL DUNES
WITH *JUNIPERUS*
spp. IN CRETE AND
THE SOUTH AEGEAN
(GREECE)

LIFE07NAT/GR/000296

International Centre for
Advanced Mediterranean
Agronomic Studies
Mediterranean Agronomic
Institute of Chania

National and Kapodistrian
University of Athens (NKUA)
Department of Botany, Faculty
of Biology

Decentralized Administration
of Crete
Forest Directorate of Chania
Forest Directorate of Lasithi
Regional Development Fund
of Crete

Δράση D.7
Παραδοτέο D.7.1

ΜΕΤΑ LIFE ΣΧΕΔΙΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Υπεύθυνος δικαιούχος: ΜΑΙΧ

Ομάδα εργασίας:

Γιώργος Καζάκης

Dany Ghosn

Ηλέκτρα Ρεμούνδου

ΧΑΝΙΑ – ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2013

LIFE07NAT/GR/000296

**“Δράσεις για την προστασία των παράκτιων αμμοθινών με είδη
Juniperus στην Κρήτη και στο Νότιο Αιγαίο (Ελλάδα)”**

- JUNICOAST -

Δράση D.7: Μετά-LIFE σχέδια επικοινωνίας και προστασίας

Παραδοτέο D.7.1: Μετά-LIFE σχέδιο επικοινωνίας

Υπεύθυνος δικαιούχος: Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΜΑΙΧ)

Ομάδα εργασίας: Γιώργος Καζάκης
Dany Ghosn
Ηλέκτρα Ρεμούνδου

Χανιά, Αύγουστος 2013

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
Περιγραφή του προγράμματος	5
Σκοπός του προγράμματος.....	5
Περιοχές του προγράμματος.....	6
Δικαιούχοι του προγράμματος.....	6
Δομή του προγράμματος.....	7
Επικοινωνιακή στρατηγική	10
Σχέδιο επικοινωνίας	11
Εφαρμογή του σχεδίου.....	12
Κύρια αποτελέσματα	17
Μετά-LIFE επικοινωνιακές δραστηριότητες.....	19
Συμπεράσματα.....	23

Εισαγωγή

Ο οικότοπος των παράκτιων αμμοθινών με είδη κέδρων (*Juniperus*) έχει χαρακτηριστεί ως “οικότοπος προτεραιότητας” (με κωδικό 2250*) από την οδηγία 92/43 της Ε.Ε., που σημαίνει ότι **διατρέχει κίνδυνο εξαφάνισης και ότι η κοινότητα φέρει ιδιαίτερη ευθύνη για τη διατήρησή του**. Στην Ελλάδα, συναντάται κυρίως στα νησιά του Αιγαίου και στην Κρήτη, στη Δυτική Ελλάδα και στην Πελοπόννησο. Ο οικότοπος αντιμετωπίζει διάφορες φυσικές και ανθρωπογενείς πιέσεις και **απειλείται** κυρίως από την **υλοτόμηση, τις πυρκαγιές, την εισαγωγή ξενικών ειδών, την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη του τουρισμού, την περιορισμένη φυσική αναγέννηση των κέδρων, την βόσκηση, τον κατακερματισμό των περιοχών, και την έλλειψη ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού**. Η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη του τουρισμού σε συνδυασμό με την έλλειψη ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης θεωρείται μια από τις βασικότερες απειλές για αυτόν τον οικότοπο σε όλη την Ελλάδα.

Στόχος του Μετα-LIFE σχεδίου επικοινωνίας του προγράμματος Junicoast είναι να προσδιορίσει και να προτείνει επικοινωνιακές δράσεις που θα εφαρμοστούν μετά το τέλος του προγράμματος και θα διασφαλίζουν ότι τα αποτελέσματα του προγράμματος και τα επικοινωνιακά μέσα και υλικά που παρήχθησαν κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος θα είναι διαθέσιμα για τα επόμενα χρόνια.

Περιγραφή του προγράμματος

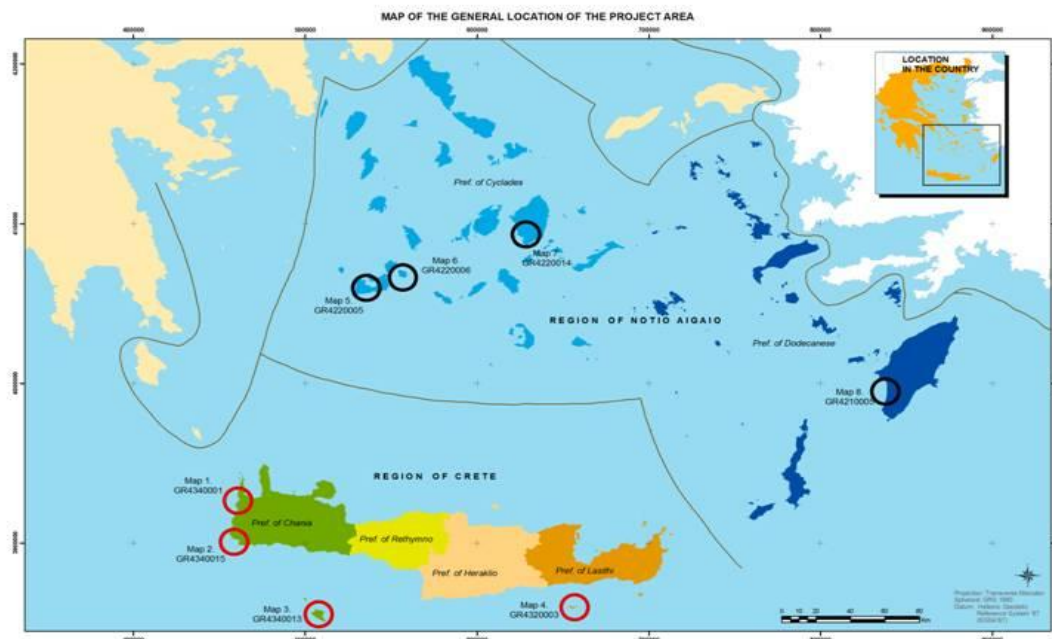
Σκοπός του προγράμματος

Πρωταρχικός σκοπός του προγράμματος είναι να προωθήσει και να καταστήσει δυνατή την μακροχρόνια προστασία και διατήρηση του οικοτόπου των παράκτιων αμμοθινών με είδη κέδρων (*Juniperus*) στην Ελλάδα. Οι **συγκεκριμένοι στόχοι** του προγράμματος για να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός είναι:

- Να συμβάλει στην ενοποίηση και διάδοση της γνώσης για την προστασία, αποκατάσταση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του οικοτόπου των παράκτιων αμμοθινών με είδη *Juniperus* στην Ελλάδα.
- Να κατανοήσει, να προσδιορίσει και να αποτρέψει φυσικές και ανθρωπογενείς απειλές οι οποίες οδηγούν στην μακροχρόνια υποβάθμιση του οικοτόπου.
- Να σχεδιάσει και να εφαρμόσει δράσεις για την μακροπρόθεσμη προστασία και αποκατάσταση του οικοτόπου των παράκτιων αμμοθινών με είδη *Juniperus*.
- Να παρέχει υποστήριξη για καλύτερη περιβαλλοντική διαχείριση στις περιοχές Natura 2000 μέσω της συμμετοχής και εκπαίδευσης των εμπλεκόμενων φορέων.

Περιοχές του προγράμματος

Όλες οι περιοχές του προγράμματος ανήκουν στο δίκτυο Natura 2000 και βρίσκονται σε 4 περιοχές στην Κρήτη (Γαύδος, νήσος Χρυσή, Φαλάσαρνα και Κεδρόδασος) και σε 4 περιοχές του Ν. Αιγαίου (Μήλος, Πολύαιγος, Ρόδος, Νάξος).

Δικαιούχοι του προγράμματος

Η ομάδα που συνεργάστηκε για την εκτέλεση των δράσεων και την επίτευξη των στόχων του προγράμματος Junicoast αποτελούνταν από:

- 1. Το συντονιστή δικαιούχο:** Διεθνές Κέντρο Ανώτατων Μεσογειακών Γεωπονικών Σπουδών-Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (ΔΙ.Κ.Α.Μ.Γ.Σ-ΜΑΙΧ)
- 2. Τους συμπράττοντες δικαιούχους:**
 - Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) Τμήμα Βιολογίας, Τομέας Βοτανικής
 - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης- Διεύθυνση Δασών Χανίων, Διεύθυνση Δασών Λασιθίου
 - Περιφέρεια Κρήτης- Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κρήτης

Δομή του προγράμματος

Το πρόγραμμα βασίστηκε σε 9 προπαρασκευαστικές δράσεις οι οποίες κατέγραψαν την υπάρχουσα κατάσταση, μελέτησαν τα βιοτικά και αβιοτικά χαρακτηριστικά του οικοτόπου καθώς και τις επιπτώσεις των ανθρωπογενών πιέσεων σε όλες τις περιοχές της Κρήτης.

Προπαρασκευαστικές δράσεις:

- Γεωμορφολογία και διαδικασίες υποβάθμισης στα συστήματα αμμοθινών
- Καθορισμός της σύνθεσης και της δομής των φυτοκοινωνιών στα συστήματα των αμμοθινών
- Σύνθεση και δομή των πληθυσμών του είδους *Juniperus*
- Χαρτογράφηση Οικοτόπου
- Εκτίμηση των επιπτώσεων των επισκεπτών
- Διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς
- Εκπόνηση πρωτοκόλλων μακροχρόνιας παρακολούθησης και επιλογή των δεικτών παρακολούθησης
- Επεξεργασία των προδιαγραφών προστασίας και αποκατάστασης του οικοτόπου
- Προσδιορισμός της διοικητικής διάρθρωσης και του νομικού καθεστώτος

Με την ολοκλήρωση των προπαρασκευαστικών δράσεων ακολούθησαν δράσεις προστασίας στις περιοχές της Κρήτης στοχεύοντας στην εξάλειψη ή τον περιορισμό των κύριων φυσικών ή ανθρωπογενών απειλών. Οι δράσεις αυτές περιλάμβαναν ήπιες παρεμβάσεις στο πεδίο και εφάρμοσαν τεχνικές ή μεθοδολογίες οι οποίες δεν είχαν εφαρμοσθεί ξανά σε αυτόν τον τύπο οικοτόπου στην Ελλάδα.

Δράσεις προστασίας

- Οριοθέτηση του οικοτόπου
- Απομάκρυνση απορριμμάτων

- Ενίσχυση της αναγέννησης του είδους *Juniperus*
- Αποκατάσταση της σύνθεσης και της δομής της χλωρίδας του οικοτόπου 2250*
- Σταθεροποίηση των πρόσθιων αμμοθινών μέσω αποκατάστασης της βλάστησης
- Παρεμβάσεις διαχείρισης των επισκεπτών και υποδομές
- Σχεδιασμός και εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων
- Εκτός τόπου διατήρηση και πολλαπλασιασμός θεμελιωδών ειδών

Το Junicoast ως πρόγραμμα επίδειξης, περιελάμβανε 7 δράσεις ευαισθητοποίησης του κοινού και διάχυσης των αποτελεσμάτων. Πληροφορίες για τα αμμοθινικά συστήματα, την αξία, τα χαρακτηριστικά, τη λειτουργία και τη δυναμική τους ενσωματώθηκαν στην επικοινωνιακή στρατηγική, προκειμένου να αυξηθεί η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού για τον ρόλο των παράκτιων αμμοθινών στην οικολογική ισορροπία των περιοχών και την ανάγκη προστασίας και διατήρησής τους.

Η επικοινωνιακή στρατηγική βασίστηκε στο σχέδιο επικοινωνίας το οποίο περιελάμβανε τη χρήση κάθε διαθέσιμου επικοινωνιακού μέσου και υλικού και έθεσε σε εφαρμογή μια σειρά από δραστηριότητες **ενημέρωσης, εκπαίδευσης και δικτύωσης**. Οι δραστηριότητες αυτές πραγματοποιήθηκαν σε εθνικό επίπεδο και μεταξύ άλλων περιελάμβαναν την ενημέρωση και εκπαίδευση των διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων στο Νότιο Αιγαίο. Σκοπός ήταν να μεταφερθεί στο Νότιο Αιγαίο η εμπειρία που αποκτήθηκε στην Κρήτη καθώς και οι τεχνικές και οι μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν συμβάλλοντας έτσι στην ευρύτερη προστασία και διατήρηση του οικοτόπου στην Ελλάδα και στην αύξηση του επιπέδου ευαισθητοποίησης.

Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης και δικτύωσης:

- Διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς
- Ανάπτυξη και εφαρμογή επικοινωνιακής στρατηγικής
- Δημιουργία ιστοσελίδας
- Εκστρατεία περιβαλλοντικής εκπαίδευσης
- Εκπαίδευση για την προστασία και αποκατάσταση του οικοτόπου

- Παραγωγή και διάχυση των οδηγιών προστασίας και αποκατάστασης
- Διάχυση των αποτελεσμάτων στην διεθνή επιστημονική κοινότητα και σύνταξη εκλαϊκευμένης αναφοράς “Layman’s report”
- Σύνταξη των “Μετά-LIFE” σχεδίων επικοινωνίας και προστασίας
- Σχεδιασμός και εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων
- Επιστημονική επιτροπή
- Δικτύωση με άλλα παρόμοια προγράμματα LIFE
- Επιτροπή εμπλεκόμενων φορέων

Επικοινωνιακή στρατηγική

Οι στόχοι της επικοινωνιακής στρατηγικής του προγράμματος Junicoast ήταν:

- Να προωθήσει και να καταστήσει δυνατή την μακροχρόνια προστασία των παράκτιων αμμοθινών με είδη Κέδρων στην Ελλάδα και
- Να σχεδιάσει δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης για την προστασία και μακροχρόνια αποκατάσταση του οικοτόπου των παράκτιων αμμοθινών με είδη Κέδρων

Η επικοινωνιακή στρατηγική, βασισμένη στην διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς, καθόρισε διάφορες ομάδες αποδεκτών οι οποίες περιελάμβαναν: κυβερνητικά στελέχη, τοπικές αρχές, τοπικές κοινότητες, τουριστικούς πράκτορες, εκπαιδευτικούς περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, διαχειριστές των περιοχών, πολιτικούς, το ευρύ κοινό, μέσα μαζικής ενημέρωσης και σχετικές μη κυβερνητικές οργανώσεις. Καθόρισε το πλαίσιο επικοινωνίας και χρησιμοποίησε κάθε διαθέσιμο επικοινωνιακό μέσο όπως: διαδίκτυο, τηλεόραση, ραδιοφωνικούς σταθμούς, εφημερίδες, περιοδικά κλπ, καθώς επίσης και κάθε πρόσφορο επικοινωνιακό υλικό όπως: φυλλάδια, αφίσες, αναφορές, βίντεο, κλπ. Παράλληλα η επικοινωνιακή στρατηγική περιελάμβανε την οργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων, ημερίδων, συναντήσεων και δικτύων.

Σχέδιο επικοινωνίας

Το σχέδιο επικοινωνίας του προγράμματος Junicoast εφάρμοσε δράσεις ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης, εκπαίδευσης και δικτύωσης. Οι δράσεις αυτές προσαρμόστηκαν ανάλογα με το γνωστικό επίπεδο του ακροατηρίου στο οποίο απευθύνονταν και έλαβαν υπόψη τα δεδομένα και τα συμπεράσματα των προπαρασκευαστικών δράσεων, τη χρήση για αναψυχή και τη σημασία και την ανάγκη προστασίας και διατήρησης του οικοτόπου.

Εφαρμογή του σχεδίου

Η εφαρμογή των δράσεων του σχεδίου επικοινωνίας βασίστηκε στους συγκεκριμένους στόχους κάθε επικοινωνιακής δράσης, στο ενδιαφερόμενο κοινό, στα μηνύματα που μεταδόθηκαν, στα επικοινωνιακά μέσα, στις εργασίες που έπρεπε να γίνουν πριν και κατά τη διάρκεια της εφαρμογής, αλλά και στην διάρκεια και στον προϋπολογισμό κάθε δράσης.

Το χρόνος εφαρμογής της κάθε δράσης επικοινωνίας λάμβανε υπόψη την εξέλιξη εφαρμογής των άλλων δραστηριοτήτων του σχεδίου επικοινωνίας, καθώς και την αύξηση της ευαισθητοποίησης των εμπλεκόμενων φορέων και την δυνατότητα κατανόησης για διάφορα θέματα.

Το σχέδιο επικοινωνίας δεν ήταν απόλυτο αλλά χαρακτηρίζονταν από ευελιξία η οποία επέτρεπε την προσαρμογή της κάθε επικοινωνιακής δράσης ανάλογα με την εξέλιξη των υπολοίπων δράσεων επικοινωνίας αλλά και τη γενικότερη εξέλιξη και εφαρμογή του προγράμματος

Δραστηριότητες για κάθε επικοινωνιακή δράση

Επικοινωνιακή δράση	Στόχοι	Κοινό	Μέσο επικοινωνίας	Δραστηριότητες που έγιναν	Χρονοδιάγραμμα
A6 Διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς	- Εδραίωση ενός επιπέδου ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των εμπλεκόμενων φορέων σε θέματα σχετικά με τις αξίες, τις απειλές και προτάσεις για την προστασία του οικοτόπου - Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού - Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ διάφορων εμπλεκόμενων φορέων - Βελτίωση αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας μεταξύ των φορέων - Πρωώθηση της συμμετοχής τους κοινού στην προστασία του οικοτόπου 2250*	Τοπικές κοινωνίες Εθνικές και τοπικές αρχές Υπεύθυνοι διαχείρισης Σχετικές ΜΚΟ	Διαπροσωπική επικοινωνία Έντυπα μέσα Μέσα μαζικής ενημέρωσης Οπτικά μέσα Ψηφιακά μέσα	- Οργάνωση και διεξαγωγή ημερίδας - Ερωτηματολόγια - Συνεντεύξεις από εμπλεκόμενους φορείς - Παρουσιάσεις - Σύνταξη αναφορών για τη διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς και κοινωνικές έρευνες σε όλες τις περιοχές της Κρήτης	Στην έναρξη του προγράμματος
D1 Ανάπτυξη και εφαρμογή της επικοινωνιακής στρατηγικής	- Παροχή πληροφοριών (αξίες, απειλές, πιέσεις, κώδικας συμπεριφοράς κτλ) για τον οικότοπο 2250* στο ευρύ κοινό με διάφορους τρόπους, - Συμβολή στην συμμετοχή του κοινού στην προστασία του οικοτόπου 2250*, - Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού	Ευρύ κοινό Μαθητές σχολείων Τοπικές κοινωνίες Τουριστικοί πράκτορες Εθνικές και τοπικές αρχές ΜΚΟ	Μέσα μαζικής ενημέρωσης Έντυπα μέσα Διαπροσωπική επικοινωνία Οπτικά μέσα Ψηφιακά μέσα	- Παραγωγή φυλλαδίων - Παραγωγή αφισών - Σχεδιασμός και περιεχόμενο κώδικα συμπεριφοράς - Περιεχόμενο περιβαλλοντικών μηνυμάτων - Σχεδιασμός και παραγωγή t-shirts - Σύνταξη άρθρων σε μέσα μαζικής ενημέρωσης - Παραγωγή ραδιοφωνικού σποτ - Παραγωγή βίντεο - Παρουσίαση στο YOUTUBE - Παρουσιάσεις για τον οικότοπο	Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος

Επικοινωνιακή δράση	Στόχοι	Κοινό	Μέσο επικοινωνίας	Δραστηριότητες που έγιναν	Χρονοδιάγραμμα
D2 Δημιουργία ιστοσελίδας	- Βελτίωση αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας μεταξύ διάφορων εμπλεκόμενων φορέων - Περιγραφή των σκοπών, των δράσεων, της προόδου και των αποτελεσμάτων του προγράμματος - Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού	Χρήστες του διαδικτύου	Διαδίκτυο	Σχεδιασμός και ενεργοποίηση της ιστοσελίδας του προγράμματος (www.junicoast.gr)	Στην έναρξη του προγράμματος
D3 Εκστρατεία περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	- Πρώθηση της συμμετοχής του κοινού στην προστασία του οικοτόπου 2250* - Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων - Πληροφόρηση των εκπαιδευτικών για την σημασία της διατήρησης του οικοτόπου - Δημιουργία εκπαιδευτικού δικτύου - Αύξηση της ευαισθητοποίησης	Ευρύ κοινό Μαθητές σχολείων Εκπαιδευτικοί περιβαλλοντικής εκπαίδευσης Τοπικές κοινωνίες Τουριστικοί πράκτορες Εθνικές και τοπικές αρχές Σχετικές ΜΚΟ	Διαπροσωπική επικοινωνία Έντυπα μέσα Μέσα μαζικής ενημέρωσης Οπτικά μέσα Ψηφιακά μέσα	- Οργάνωση εκπαιδευτικών ημερίδων - Παρουσιάσεις - Σύνταξη οδηγού για εκπαιδευτικούς - Οργάνωση μαθητικών εβδομάδων - Τοπικές εκδηλώσεις και ξεναγήσεις στις περιοχές του οικοτόπου - Εκδοση παιδικού παραμυθιού - Οργάνωση δικτύου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	Κάθε μήνα καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος
D4 Εκπαίδευση για την προστασία και αποκατάσταση του οικοτόπου	- Βελτίωση των ικανοτήτων των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα στη διαχείριση του οικοτόπου - Μεταφορά τεχνογνωσίας - Πρώθηση μελλοντικών βέλτιστων πρακτικών	Εθνικές και τοπικές αρχές Υπεύθυνοι διαχείρισης και προστασίας	Διαπροσωπική επικοινωνία Έντυπα μέσα Μέσα μαζικής ενημέρωσης Οπτικά μέσα Ψηφιακά μέσα	- Εκπαιδευτικές ημερίδες - Παρουσιάσεις - Προετοιμασία εκπαιδευτικού υλικού	Τέλος του προγράμματος

Επικοινωνιακή δράση	Στόχοι	Κοινό	Μέσο επικοινωνίας	Δραστηριότητες που έγιναν	Χρονοδιάγραμμα
D5 Παραγωγή οδηγιών προστασίας και αποκατάστασης του οικοτόπου	- Προώθηση μελλοντικών βέλτιστων πρακτικών - Μεταφορά τεχνογνωσίας - Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού	Εθνικές και τοπικές αρχές Υπεύθυνοι διαχείρισης και προστασίας Σχετικές ΜΚΟ	Έντυπα μέσα Ψηφιακά μέσα	Παραγωγή και διάδοση των οδηγιών προστασίας και αποκατάστασης του οικοτόπου	Μέσα του προγράμματος
D6 Διάχυση των αποτελεσμάτων στην διεθνή επιστημονική κοινότητα και σύνταξη εκλαϊκευμένης αναφοράς “Layman’s report”	- Διάχυση των αποτελεσμάτων του προγράμματος στην διεθνή επιστημονική κοινότητα και ενσωμάτωση της γνωστικής βάσης - Προώθηση μελλοντικών βέλτιστων πρακτικών - Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού	Τοπικές κοινωνίες Εθνικές και τοπικές αρχές Επιστημονική κοινότητα Τεχνικοί διαχείρισης Σχετικές ΜΚΟ	Έντυπα μέσα Ψηφιακά μέσα	- Προετοιμασία και υποβολή επιστημονικών δημοσιεύσεων και παρουσιάσεων - Σχεδιασμός και εκτύπωση εκλαϊκευμένης αναφοράς (Layman's report)	Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος,
D7 Σύνταξη των “Μετά-LIFE” σχεδίων επικοινωνίας και προστασίας	- Συνέχιση της ενημέρωσης και επικοινωνίας και διάδοση των αποτελεσμάτων του προγράμματος, μετά το τέλος του - Συμβολή στη μακροχρόνια διατήρηση του οικοτόπου μετά το τέλος του προγράμματος και διασφάλιση βιωσιμότητας των δράσεων - Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού	Ευρύ κοινό Τοπικές κοινωνίες Εθνικές και τοπικές αρχές Σχετικές ΜΚΟ	Έντυπα μέσα Ψηφιακά μέσα	- Σύνταξη του μετα-LIFE σχεδίου επικοινωνίας - Σύνταξη του μετα-LIFE σχεδίου προστασίας	Τέλος του προγράμματος
C7 Σχεδιασμός και εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων	- Αύξηση της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επισκεπτών - Περιορισμός των αρνητικών επιπτώσεων των επισκεπτών	Επισκέπτες	Οπτικά μέσα	Σχεδιασμός, εκτύπωση, κατασκευή και εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων	Μέσα του προγράμματος

Επικοινωνιακή δράση	Στόχοι	Κοινό	Μέσο επικοινωνίας	Δραστηριότητες που έγιναν	Χρονοδιάγραμμα
E3 Επιστημονική επιτροπή	- Επιστημονική υποστήριξη στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή των δράσεων του προγράμματος, - Ελεγχος και αξιολόγηση των παραδοτέων	Μέλη της επιστημονικής επιτροπής	Διαπροσωπική επικοινωνία Έντυπα μέσα Ψηφιακά μέσα	- Προετοιμασία και οργάνωση των συναντήσεων της επιστημονικής επιτροπής - Σύνταξη των πρακτικών των συναντήσεων	Μια φορά το χρόνο καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος
E4 Δικτύωση με άλλα παρόμοια προγράμματα LIFE	Ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας μεταξύ αντίστοιχων Ευρωπαϊκών προγραμμάτων	Προσωπικό φορέων προγραμμάτων LIFE Διαχειριστές των περιοχών	Διαπροσωπική επικοινωνία Έντυπα μέσα Οπτικά μέσα Ψηφιακά μέσα	- Επίσημες επαφές με φορείς που εργάζονται σε αντίστοιχα προγράμματα LIFE - Προετοιμασία και οργάνωση συναντήσεων-επισκέψεων - Σύνταξη αναφοράς για τη δικτύωση με παρόμοια προγράμματα LIFE - Σύνταξη αναφοράς για την επιτυχία ή αποτυχία προηγούμενων εμπειριών Ευρώπη	Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος
E5 Επιτροπή εμπλεκόμενων φορέων	- Σύνδεση του προγράμματος με τοπικές και εθνικές διοικητικές αρχές - Μείωση πιθανών κινδύνων σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος	Εθνικές και τοπικές αρχές	Διαπροσωπική επικοινωνία Έντυπα μέσα Οπτικά μέσα Ψηφιακά μέσα	- Προετοιμασία και οργάνωση συναντήσεων της επιτροπής εμπλεκόμενων φορέων - Σύνταξη των πρακτικών των συναντήσεων	Μια φορά το χρόνο καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος

Κύρια αποτελέσματα

Επικοινωνιακό υλικό

- 20.000 φυλλάδια
- 7.000 T-shirts
- Ένα 30λεπτο ντοκιμαντέρ με τίτλο: Ένα ταξίδι στις αμμοθίνες με τους κέδρους
- 1 ραδιοφωνικό σποτ στα ελληνικά και στα αγγλικά
- 30 άρθρα σε εφημερίδες
- 15 πληροφοριακά πόστερ
- 1.200 έγχρωμες αφίσες
- 6 συνεντεύξεις στην τηλεόραση για τις αμμοθίνες με τους κέδρους
- 1 παρουσίαση στο YOUTUBE για τις αμμοθίνες με τους κέδρους
- 4.000 αντίγραφα παιδικού παραμυθιού με τίτλο: Το ταξίδι ενός κόκκου άμμου στις αμμοθίνες με τους κέδρους
- Οδηγός για εκπαιδευτικούς για τις αμμοθίνες με τους κέδρους
- Οδηγίες προστασίας και αποκατάστασης του οικοτόπου
- Μετά-LIFE σχέδιο επικοινωνίας
- Μετά-LIFE σχέδιο διατήρησης
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις
- Επιστημονικές παρουσιάσεις σε μορφή πόστερ

Ενημερωτικές εκδηλώσεις - ημερίδες

- 1 ημερίδα εμπλεκόμενων φορέων στο ΜΑΙΧ
- 1 ημερίδα με την τοπική κοινωνία στη Γαύδο
- 3 ημερίδες με εκπαιδευτικούς
- 2 ημερίδες με εκπροσώπους του τουρισμού

- 2 εκπαιδευτικές ημερίδες με φορείς που εμπλέκονται στην προστασία και διαχείριση των αμμοθινών με είδη κέδρων (υπάλληλοι των διευθύνσεων δασών, δημόσιοι υπάλληλοι κτλ)
- 4 Μαθητικές εβδομάδες και 11 μαθητικές ημέρες
- 20 τοπικές εκδηλώσεις (επισκέψεις πεδίου, ημερίδες και τελική εκδήλωση/ κοινό: μαθητές σχολείων, εκπαιδευτικοί και ευρύ κοινό)

Ερωτηματολόγια- συνεντεύξεις

- 4 έρευνες με ερωτηματολόγια σε δήμους (Κισσάμου, Κανδάνου-Σελίνου, Γαύδου και Ιεράπετρας)
- 35 συνεντεύξεις με εμπλεκόμενους φορείς

Ιστοσελίδα του προγράμματος

- Επίσημη ιστοσελίδα: www.junicoast.gr

Εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων

- 16 ενημερωτικές πινακίδες σε όλες τις περιοχές στη Κρήτη

Συναντήσεις

- 4 συναντήσεις των εταίρων του προγράμματος
- 4 συναντήσεις της επιστημονικής επιτροπής
- 4 συναντήσεις της επιτροπής εμπλεκόμενων φορέων

Δικτύωση με άλλα παρόμοια προγράμματα LIFE

- 3 συναντήσεις με παρόμοια προγράμματα LIFE: PROVIDUNE (LIFE07NAT/IT/000519) και JUNIPERCY (LIFE10NAT/CY/000717)]

Μετά-LIFE επικοινωνιακές δραστηριότητες

Το Μετά-LIFE σχέδιο επικοινωνίας έχει σκοπό τη συνέχιση της διάδοσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος και των επικοινωνιακών δράσεων για τα επόμενα χρόνια μετά το τέλος του προγράμματος. Για αυτό το σκοπό αυτό θα πραγματοποιηθούν δράσεις σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και όπου είναι δυνατό σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Την ευθύνη για την εφαρμογή του Μετά-LIFE σχεδίου επικοινωνίας θα έχει το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων καθόσον ήταν ο συντονιστής δικαιούχος του προγράμματος Junicoast, είχε δε και την ευθύνη εκτέλεσης όλων των επικοινωνιακών δράσεων.

Αναλυτικά οι δραστηριότητες που θα συνεχιστούν παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Σχέδιο δράσης για τις Μετά-LIFE επικοινωνιακές δραστηριότητες

Μελλοντική επικοινωνιακή δραστηριότητα	Στόχοι	Κοινό	Επικοινωνιακά μέσα	Εργασίες που θα γίνουν
Διάδοση επικοινωνιακού υλικού	- Παροχή πληροφοριών για τον οικοτόπο 2250* (για τις αξίες, τις απειλές, τις πιέσεις, των κώδικα συμπεριφοράς κτλ) - Πρώθηση της συμμετοχής του κοινού στην προστασία του οικοτόπου - Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού	Ευρύ κοινό Μαθητές σχολείων Τοπικές κοινωνίες Τουριστικοί πράκτορες Εθνικές και τοπικές αρχές Σχετικές ΜΚΟ	Διαπροσωπική επικοινωνία Έντυπα μέσα Μέσα μαζικής ενημέρωσης Οπτικά μέσα Ψηφιακά μέσα	- Διανομή φυλλαδίων, T-shirts, παιδικού παραμυθιού, ντοκιμαντέρ, οδηγιών προστασίας και αποκατάστασης του οικοτόπου, οδηγού εκπαιδευτικών, - Δημοσιότητα σε ΜΜΕ - Παρουσιάσεις powerpoint διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του προγράμματος - Το Ντοκιμαντέρ του προγράμματος θα είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Junicoast και του LIFE
Συντήρηση και αναβάθμιση της ιστοσελίδας του προγράμματος	- Βελτίωση αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας μεταξύ διάφορων εμπλεκόμενων φορέων - Διάδοση των αποτελεσμάτων του προγράμματος - Αύξηση της ευαισθητοποίησης	Χρήστες του διαδικτύου	Ψηφιακά μέσα	- Η ιστοσελίδα του προγράμματος θα είναι διαθέσιμη για 5 χρόνια μετά το τέλος του προγράμματος. Θα περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες για το πρόγραμμα, τους στόχους, τις δράσεις και τα αποτελέσματα (στα Ελληνικά και στα Αγγλικά) - Η ιστοσελίδα θα συντηρείται και θα αναβαθμίζεται τακτικά

Μελλοντική επικοινωνιακή δραστηριότητα	Στόχοι	Κοινό	Επικοινωνιακά μέσα	Εργασίες που θα γίνουν
Κοινωνική δικτύωση	Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού	Χρήστες του διαδικτύου	Ψηφιακά μέσα	- Δημιουργία σελίδας του Junicoast στο Facebook - Η σελίδα θα συντηρείται και θα αναβαθμίζεται τακτικά - Δημιουργία διαδικτυακής έκθεσης φωτογραφιών στη σελίδα Flickr (www.flickr.com)
Εκστρατεία περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	- Προώθηση της συμμετοχής του κοινού στην προστασία του οικοτόπου 2250* - Ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων - Πληροφόρηση των εκπαιδευτικών για την σημασία της διατήρησης του οικοτόπου - Συνέχιση του εκπαιδευτικού δικτύου - Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού	Ευρύ κοινό Μαθητές σχολείων Εκπαιδευτικοί περιβαλλοντικής εκπαίδευσης Τοπικές κοινωνίες Τουριστικοί πράκτορες Εθνικές και τοπικές αρχές Σχετικές ΜΚΟ	Διαπροσωπική επικοινωνία Έντυπα μέσα Μέσα μαζικής ενημέρωσης Οπτικά μέσα Ψηφιακά μέσα	- Οργάνωση μαθητικών ημερών οι οποίες θα περιλαμβάνουν: επισκέψεις σχολείων στο εκθεσιακό κέντρο του ΜΑΙΧ και στο βοτανικό κήπο, προβολή ντοκιμαντέρ κλπ - Οργάνωση ανοιχτών εκδηλώσεων στο ΜΑΙΧ που θα περιλαμβάνουν: επισκέψεις στο εκθεσιακό κέντρο (φωτογραφική έκθεση για τις αμμοθίνες με τους κέδρους) και στο βοτανικό κήπο. - Οργάνωση εκδηλώσεων/επισκέψεων στον οικότοπο στις περιοχές της Κρήτης. - Παρουσιάσεις σε μορφή power point θα είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα - Συμμετοχή σε τηλεοπτικές συνεντεύξεις σχετικές με τον οικότοπο. - Συμμετοχή σε τοπικές εκδηλώσεις

Μελλοντική επικοινωνιακή δραστηριότητα	Στόχοι	Κοινό	Επικοινωνιακά μέσα	Εργασίες που θα γίνουν
Διάχυση των αποτελεσμάτων στην διεθνή επιστημονική κοινότητα. Διάδοση της εκλαϊκευμένης αναφοράς “Layman’s report” και των Μετά-LIFE σχεδίων επικοινωνίας και προστασίας	• Διάδοση της γνώσης στην επιστημονική κοινότητα • Προώθηση μελλοντικών βέλτιστων πρακτικών • Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού	Τοπικές κοινωνίες Εθνικές και τοπικές αρχές Επιστημονική κοινότητα Τεχνικοί Διαχείρισης Σχετικές ΜΚΟ	Έντυπα μέσα Ψηφιακά μέσα	• Επιστημονικές δημοσιεύσεις για τις αμμοθίνες με είδη κέδρων σε επιστημονικά περιοδικά • Όπου είναι δυνατό παρουσίαση των αποτελεσμάτων του προγράμματος σε διεθνή ή εθνικά συνέδρια • Διάθεση των δημοσιεύσεων στην ιστοσελίδα του προγράμματος • Διανομή της εκλαϊκευμένης αναφοράς (Layman's report) (σε ψηφιακή και έντυπη μορφή στα ελληνικά και στα αγγλικά) • Διανομή των Μετά-LIFE σχεδίων επικοινωνίας και διατήρησης (σε ψηφιακή και έντυπη μορφή στα ελληνικά και στα αγγλικά)
Δημιουργία εκπαιδευτικού Kit	• Διάδοση της γνώσης και της εμπειρίας που αποκτήθηκε σε όλες τις περιοχές NATURA 2000 της Ελλάδας στις οποίες υπάρχει ο οικότοπος 2250*	Διευθύνσεις Δασών Δασαρχεία Τμήματα Περιβάλλοντος Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων Δήμοι	Έντυπα μέσα Ψηφιακά μέσα	Το εκπαιδευτικό Kit θα περιέχει: • Όλα τα παραδοτέα του προγράμματος σε ψηφιακή μορφή • Φυλλάδια, Video, Layman’s report, Πόστερς • Το παιδικό παραμύθι • Πρότυπα των ενημερωτικών πινακίδων σε ψηφιακή μορφή

Συμπεράσματα

Το META-LIFE σχέδιο επικοινωνίας παρουσιάστηκε την τελική εκδήλωση του προγράμματος που έγινε στο συνεδριακό κέντρο του ΜΑΙΧ στις 27 Αυγούστου 2013. Το παρόν αποτελεί την τελική μορφή του σχεδίου μετά τις παρατηρήσεις και διορθώσεις που προτάθηκαν από τους συμμετέχοντες.

Το κύριο συμπέρασμα της εκδήλωσης ήταν ότι για την εκπλήρωση του σκοπού και των στόχων του Junicoast οι προσπάθειες που έγιναν δεν πρέπει να σταματήσουν με τη λήξη του αλλά θα πρέπει να συνεχιστούν και στο μέλλον. Οι επικοινωνιακές δράσεις για την αύξηση της ευαισθητοποίησης και διάδοσης των αποτελεσμάτων ως βασικό συστατικό του προγράμματος θα συνεχιστούν με ευθύνη του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου αλλά και την συμβολή των υπολοίπων φορέων όταν και όπου χρειασθεί.